

1. Prvo domače branje: Zgodbe iz Svetega pisma

1. Obnove

❖ Stara zaveza

- ❖ **Stvarjenje sveta:** Bog je najprej ustvaril nebo in zemljo, nato pa še svetlobo. Prvi dan je z oblokom ločil vode od voda, oblok je imenoval nebo; drugi dan je rekel, naj se vode zberejo v morje in naj se pokaže kopno; tretji dan je ukazal, naj poženejo rastline in drevesa; četrty dan je naredil zvezde na nebu, da ločijo dan od noči; peti dan je ustvaril vodne živali, ter ptice; šesti dan je ustvaril živali (živino, plazilce in zveri), ter človeka po lastni podobi. Naročil mu je, naj si podvrže zemljo in ji gospoduje. Sedmi dan je počival po svojem delu in ga zato blagoslovil in posvetil.
- ❖ **Adam in Eva:** Bog je zasadil vrt, posadil vsakovrstno drevo, ter tja pripeljal človeka. Dovolil mu je, da je in trga sadeže z vseh dreves, razen z drevesa spoznanja dobrega in hudega. Adamu pa je še naredil pomočnico iz njegovega rebra, ženo. Nekega dne pa je prekanjena kača Evo prepričala, da je utrgala jabolko s prepovedanega drevesa in ga skupaj z Adamom pojedla. Ko je bog slišal za to, je preklel kačo, ženo in človeka. Zaradi strahu, da ne bi človek vzela od drevesa življenja in živel vekomaj, je Adama in Evo izgnal iz vrta.
- ❖ **Kajn in Abel:** Kajn in Abel sta bila brata. Ko sta darovala bogu, se je bog ozrl samo na Abelovo daritev in to je Kajna silno razsrdilo. Kajn je v svoji jezi brata ubil, Bogu pa se je zlagal, da ne ve, kje je. Gospod je obsodil Kajna na večno blodenje po zemlji, saj ga zaradi posebnega znamenja nihče ne bi ubil.
- ❖ **Vesoljni potop:** Bog je povedal Noetu, da bo pokončal vse živo, z zemljo vred, saj naj bi bilo na njej preveč hudobije. Noetu je naročil naj zgradi barko za povodenj. Ko je deževje prišlo, je šel Noe s svojo družino na ladjo, sabo pa je po navodilu Boga vzel še par (samca in samico) vsake živalske vrste. Noe je odšel z ladje šele, ko je spustil goloba in mu je ta prinesel nazaj oljčni list, ki danes velja za simbol miru. Bog je Noetu in njegovim sinovom rekel, naj se spet naselijo na zemlji, in da ne bo nikoli več dvignil roke nad človekom.
- ❖ **Babilonski stolp:** Ljudje so imeli en jezik in isto govorico. Iz opeke, žgane v ognju, so hoteli zgraditi stolp, z vrhom do neba. Da bi bog ljudi ustavil pred tem, da bi delali vse kar jim pade na pamet, je zamešal jezik vse zemlje tako, da se ljudje niso več razumeli in so se razkropili naokrog.
- ❖ **Abraham in Izak:** Zgodba govori o Abrahamu, očetu Izaka. Bog je Abrahama preizkušal, če mu je le-ta zvest. V ta namen mu je velel, naj gre v pokrajino Morijo in naj tam daruje svojega edinca, Izaka. Abraham je napravil, kar mu je Bog velel, ko pa je hotel žrtvovati Izaka, je k njemu prišel angel in preprečil žrtvovanje; angel mu je pojasnil, da je bila to preizkušnja, če se boji Boga in, če bi se zanj odrekel svojemu edinemu sinu. Abraham je potem žrtvoval ovna in se odpravil z Izakom domov, kjer ga je Bog bogoslovil.
- ❖ **Jakob in Ezav:** Jakob in Ezav sta bila dvojčka staršev Izaka in Rebeke. Ezav se je rodil prvi, ampak je prvorojenstvo prodal Jakobu za skledo leče, ker je bil lačen. Ko je oče ostarel, je poklical Ezava in mu naročil, naj ulovi divjačino ter zanj pripravi najljubšo jed, da jo bo jedel, Ezava pa bi potem blagoslovil. Rebeka je njun pogovor slišala in zato hitela povedati Jakobu, naj si pribori očetov blagoslov in naj prinese dva kozlička, da bo mama pripravila jed za Izaka. Tako je Jakob prvi nesel jed očetu, le-ta

pa ga ni prepoznal, ampak ga je v misli, da je to Ezav blagoslovil. Ko je Ezav to odkril, je bil jezen, saj je bratu zameril že to, da mu je ukradel prvorojenstvo. Mati je poslala Jakoba k njenemu bratu Labanu, dokler se Ezav ne pomiri in pozabi na ta dogodek. Jakob se je pri Rebebinem bratu zaljubil v njegovo mlajšo hčerko Rahelo, vendar ga je Laban ukanil. Na njuno poročno noč mu je podtaknil Rahelino starejšo sestro Lijo, ker v njihovem kraju ni bila navada, da se mlajša hči poroči prej, kakor starejša. Ker je Jakob ljubil Rahelo, je tudi zanjo odslužil še sedem let pri bratu in tudi njo na koncu poročil.

- ❖ **Jožef in njegovi bratje:** Jožef, sin Jakoba, ima sedemnajst let. Bratje ga niso marali in so ga zato nekega dne prodali Izmaelcem. Ti so ga odpeljali v Egipt. Jožef pa je imel srečo, saj ga je bog spremljal. Izmaelci so ga v Egiptu prodali Putifaru-faraonovem dvorniku, načelniku telesne straže. Jožef je bival v hiši svojega egiptovskega gospodarja. Gospodarjeva žena pa je nekega dne Jožefa povabila, da bi šel k njej. Leta je povabilo odklonil in zato se je žena zlagala možu, da se je Jožef šalil iz nje. Kazen je bila ječa. Jožef pa si je pridobil milost v očeh načelnika ječe in tako se mu je tudi tam godilo dobro. V ječi je spoznal faraonovega peka in točaja, razložil jima je njune sanje. Točaju je napovedal, da bo spet delal pri faraonu, peku pa, da ga bo dal faraon obesiti na kol. Kar je napovedal, se je res zgodilo in čez tri dni je točaj spet delal pri faraonu, peka pa je doletela žalostna usoda. Ko je imel faraon sanje, ki mu jih noben ni mogel razložiti, se je točaj spomnil na Jožefa in ga dal poklicati. Jožef je razložil faraonu, da je sanjal napoved sedemletne obilnosti in nato sedem let lakote v deželi. Faraon ga je postavil nad vso egiptovsko deželo, samo da pomaga Egiptu. Da bi rešil deželo, je Jožef shranil pridelek obilnih let, ter ga shranil za sedem let lakote. V sedmih letih primanjkovanja hrane, so prišli Jožefovi bratje kupiti žito. V nasprotju z njimi jih je Jožef prepoznal in jih obtožil, da so ogleduhi. Da bi dokazali, da to ni res, so morali pustiti enega brata v jetništvu in iti domov po najmlajšega. Čez nekaj let so se vrnili z najmlajšim bratom, Jožef jih je ob prihodu pogostil. Preden pa so se bratje odpravili, je najmlajšemu Benjaminu skril v njegovo vrečo srebrno čašo. Za njimi je poslal svoje slugе, da bi odkrili skrito čašo in jih obtožili kraje. Ko so slugе privedle nazaj brate, se jim je Jožef razkril in velel naj pojdejo domov in privedejo očeta in ostalo družino, da bodo živeli v Egiptu. Oče Jakob je bil šele po božjem prigovarjanju pripravljen oditi. Tako so v Egipt odpeljali vse svoje imetje, drobnico in celotno potomstvo.
- ❖ **Mojzes:** Ko je prišel novi faraon na oblast in je ugotovil, da je ljudstvo Izraelcev močnejše, je velel babicama, naj pri porodu ubijeta vse fantke. Ker ga babici nista ubogali, saj sta bili bogaboječi, je ukazal ljudstvu naj vse dečke vržejo v Nil, deklice pa naj pustijo. Neka žena pa je rodila lepega sina in ga je zato skrivala 3 mesece. Ko ga ni mogla več skrivati, ga je položila v pletenico in spustila po Nilu. Tako je fantek prišel do faraonove hčere, ki se je kopala v Nilu. Za fantka je poskrbela in mu dala ime Mojzes. Nekega dne je Mojzes pasel drobnico svojega tasta, ko ga je Bog ogovoril. Velel mu je, da mora iti v Egipt in rešiti svoje ljudstvo pred Egipčani. Mojzes na začetku ni hotel iti, saj je mislil, da mu ne bodo verjeli, nato pa se je Bog razsrdil, mu pojasnil da bo Mojzesov brat Aron govoril in da ju bo on vodil. Ko so prišli do morja, ga je razdelil, da je ljudstvo lahko šlo čez, ko pa so Egipčani prišli do morja, jih je zalilo, tako da se je vsa vojska utopila. Bog je Izraelcem dal potrebno hrano in jih vodil. Na meji kaanske dežele je šel Mojzes k Bogu na goro, in čakal, da mu da kamniti tabli z zapovedmi. Medtem, ko je bil na gori, je v taboru ljudstvo zahtevalo boga, ki bo šel pred njimi. Aron je naredil zlatega teleta, ljudstvo je molilo in plesalo. Ko je Mojzes videl to, je zlomil plošči ter zbral vse, ki so za Gospoda, naj pobijejo vse, tudi svoje brate in sinove, zato jim je bil dan blagoslov. Mojzes je umrl v moabski deželi, katero je dal Bog njegovemu zarodu. Umrl je v sto dvajsetem letu, še

vedno močan in z bistrim očesom. Izraelovi so po smrti poslušali Mojzesovega sina Jozue.

- ❖ **Samson:** Samson se je poročil s hčerjo Filistejcev. Na dan gostije so mu naročili 30 tovarišev, da bi ga spremljali. Samson jim je zastavil uganko: «Iz požeruha je prišla jed in iz hudega je prišlo sladko». Navezovala se je na leva, ki ga je raztrgal in v katerem se je naselilo roj čebel in med. Ker so bili tovariši jezni, da bodo izgubili in bodo morali dati 30 srajc in pražnjih oblek, so zagrozili ženi, naj jim pove rešitev, ali pa bodo sežgali njo in hišo njenega očeta. Sedem dni, kar je bila gostija, je žena jokala ob Samsonu in ga prosila naj ji pove odgovor. Ker ga je nadlegovala, ji je sedmi dan, končno razkril odgovor. V jezi je ubil 30 tovarišev in odšel v hišo svojega očeta, njegovo ženo pa je vzel eden izmed tovarišev. Ko se je čez nekaj časa vrnil s kozličem, da bi obiskal svojo ženo, je izvedel, da jo je njen oče dal njegovemu prijatelju. V jezi je v žitna polja Filistejcev spustil 300 lisic s plamenicami. Oni so mu vrnili udarec tako, da so požgali njegovo ženo in hišo njenega očeta. Samson jim je rekel, da se jim bo maščeval in jih natolkel. Potem se je odpravil skrivat na Judevo. Judi so poiskali Samsona, ga zvezali ter odnesli Filistejcem. Še preden so ga izročili, so se vrvi okoli Samsona vžgale in razpadle. Samson je našel oslovo čeljust in z njo pobil tisoč mož. V dolini Soreku je Samson vzljubil Dalilo. Dalilo pa so Filistejci podkupili naj poizve, kako je edini način, da zvežejo Samsona. Dalila ga je spraševala, a Samson ji je odgovarjal z lažmi. Ko pa ji je odkril svoje srce in ji povedal, da je božji nazirec in, da bi zgubil moč, če bi ga obrili, ga je izdala in predala Filistejcem. Le-ti so mu iztaknili obe očesi. Ljudstvo si je zaželelo, da jim Samson zapleše, takrat pa se je Samson maščeval za eno iz svojih oces in porušil glavne stebre hiše, da se je zrušila na kneze in na vse ljudstvo. Samson je usmrtil več ljudi ob svoji smrti kakor pa v svojem celem življenju. Prišli so Samsonovi bratje, ter Samsona pokopali v grobu njegovega očeta.
- ❖ **Salomon:** V knjigi kraljev sta opisani dve zgodbi, ki dokazujejo Salomonovo modrost. Prva je Salomonova sodba, kjer se dve ženi prepirata glede otroka. Ker obe trdita, da je živi otrok njun mrtvi pa od druge, se Salomon odloči, da bo otroka dal na polovico. Takrat prava mati prosi, naj dajo otroka drugi, saj ima rajši, da ga ima druga kot da umre. Tako Salomon razkrije lažnivko. V drugi zgodbi pa se kraljica Saba odloči, da preizkusi Salomonovo modrost in mu postavlja uganke. Ko je videla kraljevo modrost, palačo, ki jo je sezidal, jedi z njegove mize, je kar strmela. Povedala mu je, da je slišala, kako hvalijo v njeni deželi njegovo modrosti ter da ji niso povedali niti polovice. Njegova modrost naj bi presegala sloves, ki ga je slišala. Kralju je dala zlata, veliko dišav in dragih kamnov. Tudi Hiramove ladje so mu pripeljale sandalov les, ki ga je Salomon uporabil za ograjo za hišo Gospodovo, ter citre in harfe. Nikoli več ni v kraljestvo prišlo toliko dišav in bogastva, kakor mu jih je dala kraljica Saba.
- ❖ **Juditina knjiga:** Judita se je po prenehanem žalovanju za možem odločila, da bo z zvijačo premagala Holofernovo vojsko, ki je oblegala njeno mesto. Šla je na goro moliti h gospodu, ob prvem svitu pa so jo srečale asirke straže. Povedala jim je, da hoče iti h knezu Holofernu, da bi jim pomagala premagati hebrejsko vojsko. Jedla je hrano, ki jo je prinesla sama, ponoči pa je hodila v dolino, kjer se je umivala in molila k Bogu. Četrty dan, ki ga je preživela v asirskem taboru, je jedla in pila pri knezu. Ko pa se je zvečerilo in je Holofern ležal od pijanosti pogreznjen v spanec, je Judita vzela njegov meč ter mu odsekala glavo. Dala jo je svoji dekli, naj jo dene v svojo torbo, in šli kot ponavadi k večerni molitvi. Odšli sta v svoje mesto, stopili na vzvišen prostor in pokazali Holofernovo glavo, ter razložili kako ga je ubila. Velela je vsem, naj hvalijo Boga, ker ji je dal moč, ker je dober, ker vekomaj traja njegovo usmiljenje.
- ❖ **Suzana in starca:** Suzana je bila žena Joakima, bila je silno lepa in bogaboječa. V hiši njenega moža so se zbirali Judje in vsi, ki so imeli tožbe. To leto sta bila za sodnika postavljena dva starešina. Tema dvema starešinama pa se je vnelo poželenje po

Suzani, ki se je vsak dan sprehajala po vrtu za hišo. Nekega dne, ko je bilo vroče, se je Suzana prišla kopat na vrt. Z njo sta bili dve dekli in starešini, ki sta se skrivala in jo naskrivaj opazovala. Ko sta dekli odšli, sta pritekli starešini in ji povedala naj se jima vda, ker si jo poželita. Zabičala sta ji tudi, da če se ne bo vdala, da bosta pričala, da je bil z njo mladenič in, da je zato odposlala dekli stran. Ko so ljudje v hiši videli, kaj se je zgodilo na vrtu, sta dala starešini svoji izjavi in obsodila Suzano na smrt. Bog pa je poslal Danijela, da reši Suzano. Ljudstvo je pustilo Danijelu, da je zaslišal starešini v zasebnosti. Po zaslišanju, ju je obsodil krivega pričanja zoper Suzano. Razkrila sta se s tem, da je vsak navedel drugo drevo, kjer sta videla Suzano in mladeniča. Zaradi tega so ju umorili.

❖ Nova zaveza:

- ❖ **Jezusovo rojstvo:** Nekega dne se je Mariji prikazal angel Gabrijel in ji povedal, da bo rodila božjega otroka. V tistih dneh je cesar Avgust velel, naj popišejo celotno svetovno prebivalstvo, zato se je tudi Jožef, s svojo nosečo ženo Marijo odpravil v mesto Betlehem. Na poti tja pa je Marija rodila sina. Družina se je zatekla v jasli. Beseda o rojenem božjem sinu se je kmalu razširila in dosegla tudi kralja Heroda, ki se je zbal za svoj prestol. Zato je tja poslal modre, da poizvedejo čim več o temu otroku. Kasneje se je tudi odločil, da morajo v Betlehemu vse dečke, mlajše od dveh let, pomoriti. Bog pa je pazil na svojega otroka in je poslal angela, ki je Jožefu naročil, naj odpelje svojega sina in njegovo mater v Egipt. Kasneje pa se je družina naselila v mestu Nazaret.
- ❖ **Obilni ribji lov:** Ko je Jezus stal ob Genzaraškem jezeru, je opazil dva čolna ob bregu. Rekel jim je, naj odrinejo v globoko vodo in vržejo svoje mreže. Kljub temu, da so to ribiči storili že prej brez uspeha, so ga poslušali. Pri tem so ujeli toliko rib, da so napolnili kar oba čolna. To jih je prepričalo, da je Jezus res božji sin in odšli so za njim.
- ❖ **Jezus ozdravi mrtvoudnega:** Nekoč so pred Jezusa prinesli mrtvoudnega človeka. Ta mu je dejal: «Tvoji grehi so ti odpuščeni». Farizeji pa so se spraševali, kdo je ta bogokleten človek, saj lahko edino bog odpušča grehe. In da bi jim Jezus dokazal, da je božji sin, je mrtvoudnemu rekel, naj vstane, vzame svojo posteljo in gre domov. Vsi so ostrmeli, ko je le-ta to storil.

2. Vprašanja

1. Ti dve zgodbi sta Kajn in Abel, ter Jakob in Ezav. Motiv pri obeh je sovraštvo med dvema bratoma.
2. Stvarjenje sveta: motiv-jeza, strah..., tema-kako je Bog ustvaril svet, ideja-svet je bil ustvarjen od Boga
Adam in Eva: motiv-izgon iz raja, tema-izvirni greh, ideja-za izgon iz raja je kriva ženska
Kajn in Abel: motiv-ljubosumje, tema- umor brata zaradi ljubosumja, ideja-

- 3.
4. Praznovanje božiča se veže na Kristusovo rojstvo, na veliko noč pa je vstal od mrtvih.
5. Protestantski: Jurij Dalmatin, 1584; Katoliški: Jurij Japel, 1784
6. Ženske niso bile na dobrem položaju. Mislim pa da jih niso neposredno zaničevali, saj so bile nekatere tudi kraljice. Niso imele pomembne vloge, večinoma samo rojevanje sinov in skrb za družino. Velikokrat pa je bila ženska znak za greh in podobne »slabe« stvari.
7. Kaznoval jih je z lakoto, izgnanstvom, neplodno zemljo. Preizkušal pa jih je tako, da jim je naročil naj žrtvujejo svojega edinega sina, pošiljal nad njih nesrečo. Vendar jih je, če so preizkus opravili, vedno bogato nagradil. judovskega in islamskega.
8. Michelangelov kip Davida, Botticelli-Oznanjenje (slika), Michelangelov kip Mojzesa in njegove poslikave v sikstinski kapeli, Leonardo da Vinci-Zadnja večera, oznanjenje, Raffaello-Marijina zaroka (slika), Tician-Marijino vnebovzetje, Klimt-Judita s Holofernovom, Caravaggio-Poklicanje Sv. Mateja, Rubens-Snemanje s križa, Velasquez- Kristus v Martini hiši, ...
9. Knjiga se mi zdi napol znanstveno-fantastična. Temelji na nekaterih dogodkih, ki so se v resnici zgodili. Vsebuje pa polno dogodkov, ponavadi kakšni čudeži, ki se verjetno niso zgodili. Menim da si ljudje niso znali razložiti določene dogodke in so jih oklicali za čudeže.